

Redacțiunea, Administrațiunea
 și Tipografia:
 BRAȘOVU, piața mare, Târgușul
 Inului Nr. 30.
 Se vor înfrunsa nu se primesc.
 Manuscrisurile nu se restituie.
 Bizonile de anuțuri:
 Brașov, piața mare, Târgușul
 Inului Nr. 30.
 Cămerate mai primese în Viena
 P. Moss, Haasenstein & Vogler (Öhr
 Kusa), H. Schalek, Alois Hornel, M.
 Dukas, A. Oppalik, J. Dornberger; în
 Budapesta: A. T. Gröbner; în
 Bonn: Bernat; în Frankfurt: G. J.
 Dauts; în Hamburg: A. Siemer.
 Prețurile inserțiilor: o serie
 garmond pe o colină 6 cr. și
 30 cr. timbru pentru o publi-
 care. Publicări mai dese după
 tarifar și învoială.
 Reclame pe pagina a III-a o
 serie 10 cr. v. a. sau 30 ban.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANULU LVII.

„Gazeta” este în AA-oreci
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminecă 3 franci.
 Se primumără la toate oficiile
 postale din țară și din afară
 și la dd. colectorii.
 Abonamentul pentru Brașov:
 a administrațiune, piața mare,
 Târgușul Inului Nr. 30 etagiu
 I.: pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
 3 fl. Un exemplar 6 cr. v. a.
 său 15 ban. Atâtu abonamen-
 tele cât și inserțiunile sânt
 a se plăti înainte.

Nr. 9.

Brașov, Vineri, 14 (26) Ianuarie

1894.

Incurcăturile în Serbia.

Brașov, 13 Ianuarie v.

Luptele înversunate de partidă sârbescă, cari își află cea mai înaltă expresiune în procesul ce se face fostului ministru liberal Avakumovic, au împins regatul Serbiei într-o crasă din cele mai periculoase. De când au ajuns radicalii la putere s'a stabilit în Serbia un regim și mai tendențios de partidă de cum era cel de sub regență, regim, care a identificat interesele statului și ale guvernării lui cu interesele partidei dela putere și a fost violent față cu cetățenii, și în grad mare încăpăținat și neconciliant față cu Regele însuși.

Tânărul rege Alexandru, după ce în urma loviturii de stat dela 13 Aprilie anul trecut, a delăturat regența și a luat în mână frânele domniei, s'a arătat destul de binevoitor și amabil față cu radicalii, cari ajunseră la putere. Aceștia însă n'au știut să i fiă mulțamitori, n'au priceput să menageze și interesele dinastiei, ci au inaugurat un regim cu tendențe extreme, care a alterat încă dela început raporturile partidei cu Regele.

Până a mai trăit Dokic, creșcătorul și stătuitorul Regelui, raporturile acestuia cu radicalii nu erau încă așa încordate și se făcuse încercarea de a stabili o împăcare cu elementele mai conciliante din partidă dela putere. Dér după mórtea lui Dokic conflictele între Scupștină și Regele s'au sporit în așa măsură, încât o ruptură a acestuia cu partidă radicală a fost neînălăturabilă.

Așa se presentă cel puțin situațiunea din partea amicilor dinastiei Obrenovic. Alții însă susțin, că această ruptură n'ar fi fost tocmai neînălăturabilă, ci că în conacul din Belgrad au învins nisce influențe, cari urmăresc scopul de a rumpe puterea radicalilor în țară,

considerându acesta ca singurul mijloc de a salva situațiunea regelui și a regimului parlamentar în Serbia.

Orî cum ar fi, faptu este, că regele în strîmtoarea sa a chemat pe tatăl său Milan dela Paris, ca să-i fiă întru ajutor cu sfaturile și esperiențele sale. Aparițiunea ex-regelui Milan în Belgrad fu, precum scim, semnalul marei acțiuni de stat în contra regimului radical. Ministrul Gruic înțelegându de ce se tractază și-a și dat imediat demisiunea, motivându-o cu prezența ex-regelui Milan în Belgrad.

După constituția sârbescă prezența lui Milan în Belgrad este admisă numai în casu, când Regele ar fi greu bolnav. Radicalii stau dér în casul de față pe basa legii, când protestază în contra venirii lui. Ei au și causă de a se teme de înriurinta lui Milan asupra tânărului Rege, căci ex-regele a dat probe, că se pricepe de minune în a țese intrigi, și spiritul lui invențios și cutezătoru pôte în adevăr să devină amenințătoru pentru poziția radicalilor în țară.

Se va vedé în curêndu, dacă speranța ce a exprimat regele Alexandru în convorbirea sa cu generalul Gruic, că tatăl său va contribui la clarificarea situațiunii, se va împlini ori nu. Deocamdată nu numai radicalii, déră și progresistii, afară pôte numai de liberali, consideră venirea lui Milan la Belgrad ca o nenorocire.

Se susține din partea oficioșilor din Viena, că Milan are de cutuget a face posibilă o înțelegere între radical și Regele, dér problema pare aprôpe nerealisabilă decât vomă avé în vedere ura, ce domnesce în tabăra radicală tocmai contra lui Milan, pe care radicalii l'au depărtat din țară.

Greutatea situațiunii zace în împrejurarea, că radicalii au majoritatea covârșitoare, au cu ei aprôpe

totă țărâniea și esercită astfel ca partidă o influență preponderantă în țară. Dacă dér stabilirea unui compromis cu ei este aprôpe cu neputință în împrejurările de față, va fi și mai greu de a-i înfrânge și de a-i nimici fără a lua refugiul la mijloce violente, precum ar fi o lovitură de stat prin suspendarea constituției.

Adevêratu, că radicalii au făcut masseloră poporului promisiuni mari, ce nu le-au putut realiza, de pildă, că contributiile voru fi în modu însemnat micșorate și că se va lăsa liberă cultivarea tabacului etc. Dacă administrația radicalilor a scutit pe partisanii de execuțiunea dărilor, ea a creat prin această situațiunea critică financiară a țării, a făcutu să se înrêutățescă raporturile comerciale într'unu modu, încât țera nu pôte fi nici de cum încântată de acestu rezultat al activității regimului radical.

Cu toate aceste însă e greu a admite, că ar puté succede astăzi unui guvern de a'și forma o majoritate compactă în țară cu delătura radicalilor.

Deocamdată regele cu concursul tatălui său a isbutit de a forma unu așa numit ministeriu neutral, care se fiă peste partide. Vomă vedé acuma decât lui Simic, fostul ambasadoru la Viena și lui Nicolaievic, consilieru de stat, le va succede a afla cheia pentru aplănarea unui conflict amenințător alu dinastiei Obrenovic cu poporul, conflictu, care, de nu se va puté înlătura, va puté avé unu rezultat funestu nu numai pentru Serbia, unde stau la pândă partisanii pretendenților la tron Karageorgievic și Nichița alu Montenegruului, ci și pentru pacea europeană.

Pentru momentu puterile cele mai interesate în cesțiunea sârbescă, Austro-Ungaria și Rusia, par a fi înțelese de a lăsa cursu liberu eve-

nimenteloră sprijinindu astfel cauza păcii generale. Intrebarea cea mare însă este până unde pôte merge această înțelegere?

„Lupta națională dintre Maghiari și Români”.

(Fine.)

Deja dela 1815, toate loviturile revoluționare din Europa erau îndreptate în contra *Papismului* și în contra imperiului Austriac, pentru-că exista convingerea, că numai aceste două puteri sânt în stare de a înfrânge toate rólele marei revoluțiuni franceze. Spre a paralisa aceste două puteri s'au urdit neîncetat revoluțiuni în Italia și Ungaria. Acesta din urmă țera era forțe aplecată la manopere de această natură, pentru-că direcțiunea întregi mișcări revoluționare din Europa trecuse chiar dela început în mâni evreiesci, și că aceste găsiră în Ungaria instrumentele cele mai docile, pentru ținta ce-o urmăreau *Kossuth*, acelu coboritor maghiar alu neamului jidovesc, și alu căruia adevêratu nume este *Kohut*, era cam de pe la 1830 în relațiuni strînse cu comitetul revoluționar din Paris. Cu toate aceste, încercările copilărești ale revoluționarilor din acelu timp nu ar fi putut s'gdui cât de puțin puterile imperiului austriac, decât capii conducători ai acestei mișcări nu ar fi știut să câștige pentru interesele lor pe vechia rivală a Austriei, adică pe *Prusia*. Relațiuni între șefii revoluționari maghiari și *Berlinu* se pot constata încă în timpul lui Iosf II; asemenea când în anul 1848 deputațiunea revoluționarilor maghiari, condusă de *Ladislaus Szalay*, s'a prezentat înaintea parlamentului german dela Frankfurt pe Main, ea fu primită cu brațele deschise de către *Evreul Simson*, președintele acestei adunări, dér mai ales de către ambasadorul prusian domnul *de Radovitz*, care avu relațiuni intime și continue cu acești revoluționari; după potolirea revoluțiunii maghiare, guvernul austriac căpeta probe oficiale despre aceste manopere nedemne. Puțin înaintea declarării resbelului dela 1866 guvernele dela Berlin și Florența erau

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Excursiuni

pe munții țerei Bârsei și ai Făgărașului,

de Ioan Turcu.

(4) (Urmare).

În apropierea turmelor, ce păseau pe teritorul României, cu deosebire la Tâmașul mic, dela Plaiul Turcilor în colo către Pétra Craiului, se vedeau prin aerul cel curat sburându, doi câte doi, mai mulți vulturi pleșuvi forțe mari și puternici, cari în sborul lor întorcându-și din când în când corpul către noi și lăsându să li-se vedă și colorea fulgilor de sub latele și lungile lor aripi, scipiau într-o colere argintă, care juca într'una, după cum făceau învêrtiturile și mișcările în sborul lor.

Nu unul său doi, ci mulțime mare, 20-30 de astfel de vulturi se vedeau sburându, éra mai încôce pe partea mai de sus, către Tâmașul mare, pe unde păseau oile și mieii, se vedeau de ase-

menea alți vulturi, totu așa de mari, însă mai negri, a căror colere, nici când făceau întorsături în sbor, nu se vedea a se schimba, va să dică nu se observa la ei albul acela scipiosu, ce se vedea la ceilalți vulturi. Când se apropiu de turme, ciobanii strigau după ei din răspuleri, de-deau chiot și-i isgoniau, aruncându după ei cu bucăți de lemne și cu tăciuni aprinși.

După ce am coborît în jos, am întreatu pe un cioban dela stâna din apropiere, că de ce strigă după vulturi? Elu ne răspunse, că sânt nisce dihanii tare urite paserile acestea, le facu multă pagubă. Ei îi numescu pe toți *vâltani*. Cei dela Tâmașul mic, din apropierea Petrei, mai mănâncă și hoitur și pentru aceea se ținu acolo în număr așa mare, fiindu-că află mai mult de mâncare. Tocmai în zilele trecute se primejduise o vită mare, căreia după ce i-s'a luat pielea, a fost lăsată acolo la Tâmașul mic.

Vâltanii dela Tâmașul mare însă sânt mai puținți, dér sânt mai hoți și mai réi. Dacă ciobanii nu grijesc bine, le fură mieii și îi mănâncă; pândesc bine

împrejurul turmelor de oi și la ocașiunea bine-venită se slobod, cu nespă răpeștiune, mai ales asupra mieilor; cu mare putere prinde vâltanul mielul în ghiare și câtu dică, sboră cu elu mai departe, de nu-lu mai vedé.

Poporul pe acești vulturi în genere îi numesc *vâltani de munte*, dér din cele spuse se vede curat, că cei dela Tâmașul mic au fost vulturi pleșuvi, său vulturi de hoiță (Aasgeier), ér ceilalți dela Tâmașul mare au fost vulturi de miei (Lammergeier). O păreche de astfel de vulturi negri, vulturi de miei, am mai văcut încă dincolo de Ilărescul, la vârful *Luțelor* sus la obârșia muntelui „*Grôpele*”, carele pe lângă Văcarea mare înclină spre valea Șebeșului către Făgăraș.

Intr'aceea însêrându, membrii comisiunii, ce fusese duși la Tâmașul mic, cum și toți lucrătorii, cari acuma înaintaseră cu lucrul până peste vârful Tâmașului mare, au venit și ei la corturi. Petrecându-se și acesta séră totu ca și cele precedente, în ziua de 7 Iulie desu de dimineță, s'a început lucrul mai departe, dincolo de vârful Tâmașului, așa că până

séra s'a înaintat cu marcarea până la locul numit „*Făgetul Caprei*”; s'a tăiat peste tot pădurea, s'au aședat la locul lor stâlpii prescriși și s'au făcutu mobilele de lipsă între acești stâlpi.

Deorece acuma înaintaserăm cu lucrul departe peste vârful Tâmașului, am hotărît, ca în ziua următoare, 8 Iulie, fiindu de altfel și di de Duminecă, să ne mutăm corturile tocmai la marginea estemă a regiunii lemnului, la „*Vêrful Ilărescului*”.

Așa am și făcutu. Am pachetat totu și parte călări, parte pe jos, cu bagajul în spate, am plecatu cu toții, în frunte cu comitele suprem alu Făgărașului, Mihail de Horvath; comisiune și lucrători, formau o caravană de peste 200 ómeni, cari înșirați unul după altu, se părea, că ar emigra o considerabilă cetă de nomadi.

Am apucat pe poiană în susu către Vêrful Tâmașului, până am eșit la plaiul principal, pe care apoi înaintându și trecându peste Făgetul Caprei, peste Ciocănea și Ilărescul, pe la 5 ore după amêți am ajuns la vârful Ilărescului.

asaltate de propunerile comitetului revoluționar maghiar, care bătă și la ușa lui Napoleon III. Fostul ministru italian, generalul de La Marmora, a publicat la 1874, în cartea sa *un'po piu de luce* nisece documente remarcabile, cari ar merita mai mult de a trage atențiunea tuturor Românilor. La Marmora publică în cartea sa *textul original* al unei telegrame a *prințului Bismark* prin care îi propune să dea capitorilor revoluționari maghiari *trei milioane franci*, spre a înlesni *desertarea* oficerilor maghiari de sub steaguri. Guvernul italian *respinse* această propunere, deși contele *Uzedom*, *ambasadorul prusian* dă mai ales domnului *Bernhardi trimisul special* pentru această afacere și omul de *credere* al prințului Bismark, au făcut eforturi colosale pentru ca această afacere bănească să reușească în folosul consorțiului Kossuth-Klapka. Ce isprăvi mai făcură acești doi domni la Berlin, nu se poate proba încă prin acte, totuși se știe pozitiv este, că domniile lor erau în relațiune necurmăte cu *Gerson Bleichröder*, care a procurat guvernului prusian, prin intermediarul casei Rothschild, sumele necesare pentru resbelul de atunci. Câtă a durată compania, trădările nu au încetat; de câte ori regimentele *maghiare* erau postate în fața Prusianilor, ele consimțeau a fi *desarmate* fără umbră de rezistență; asemenea și graba mare, cu care s'a încheiat pacea, nu poate fi atribuită la altă cauză, decât la *amenințarea unei revoluțiuni* în Ungaria. Împăratul Francisc Iosif a fost d'atunci constrins de Prusia, de a consimți la acea nenorocită împărțire a staturilor sale în două părți. Se credea, că prin această divisiune, puterea Austriei va fi *înfrântă* pentru tot-d'auna. Ce teribilă desiluziune a luat locul calculelor făcute, căci *divizarea imperiului Austriac* în două părți a slăbit foarte mult puterea morală, ce Germania trebuia să-o aibă în Europa.

Ast-felul Maghiarii, prin o trădare lașă, au putut ajunge a fi puși în rândul statelor celorlalte mari ale Europei, și Jidoviamea avu pe dată la dispozițiunea sa un stat, unde putea fi atot-puternică.

Și fără pică de rușine, tovărășia această inaugură domnia ei; cel dintăiu act al acestei onorabile asociațiuni fu legea pentru fundarea societăților pe acțiuni, care fu aplicată numai în sensul tolerării celorlalte mai scârboșe escrocherii. Numai în întâiul an, care a urmat promulgării acestei legi, se făcură în Budapesta pentru *327 milioane florini creațiuni anonime*, până la anul 1873, în care se întâmplă faimosul *crăh*, fundatiunile trecură peste suma de *2 miliarde* și jumătate; și aceasta unde? În Ungaria, o țară fără industrie. Numai cu multă anevoință, escrocheriile de asemenea natură, inventate de *Maghiarii cei noi*, putură pătrunde în Austria cislaitană.

Domnul Frantz v. Löher, care în anul 1873 făcu o călătorie de scrutări prin țările coronei St. Stefan, se înțelege

însă, *fără bilet de liber parcurs*, resumă impresiunile sale în modul următor:

„Acastă *adunătură* de Cuman, Jasigi, Pecenegi și Bulgari, cătră cari s'au alipit în cursul secolelor vr'o câteva sute de mii de Germani, de Slavi și Erci, nu poate deveni nicădată un *popor* „cult în sensul adevărat al cuvântului. „A fi permis acestei turme să ocupe o pozițiune conducătoare în Europa, este o greșelă din cele mai funeste. Acestu preținsu popor n'a produs nicădată o idee de cultură, nimica *originală și caracteristică*, „nici pe terenul dreptului, nici pe acela al artei de guvernament, s'eu de resbelu, „nici în ceea ce privește religiunea s'eu „moravurile sociale, nici în domeniul artei și al științei, d'eu nici cel puțin în ramurile industriale s'eu comerciale ale activității lui. Ungaria nu a fost nicădată altceva, decât un *consumator*, și a plătit totu ce a putut capeta din domeniul intelectual, celorlalte popore, numai prin cereale, vite și rânduși la cai. Nu are d'eu nici un drept de a crede, în aiurările sale, că se va pute ridica vreodată la rangul unei puteri mari“.

Justețea acestei apreiări a fost confirmată într'unu mod irevocabil în cei douăzeci de ani, cari au trecut de când v. Löher scria cuvintele de mai sus. Este d'eu de datorie celor ce au comis greșela neiertată dela 1867, să o îndrepte, și pentru acesta omenii dirigenți din Berlin trebuie, în primul loc, să renunțe de a mai susține o *politică antigermană*, care favorizează *maghiarismul*. Ni se va obiecta, că imperiul german se abține de ori-ce amestec în afacerile interne ale Austro-Ungariei; în realitate însă, o asemenea înfruntare n'a încetat nicădată o clipă de a se exercita, și nici nu se poate altfel între două state, între cari sunt legăturile seculare. Omenii, cari sunt astăzi în capul afacerilor la Berlin, este adevărat, nu s'au preocupat de această cestiune, d'eu aceasta nu exclude posibilitatea că ei nu vor fi înlocuiți cu alții mai capabili într'unu viitor apropiat. Opiniunea publică în Germania trece în momentul actual printr'o evoluțiune foarte serioasă; ea începe a se ocupa serios de cestiunile celorlalte mari ale politice europene. Este d'eu de neapărată trebuință, să se formuleze câtu de curând *cereri precise, clare și realizabile*, pe cari publicul german va fi chemat a le discuta și aprei.

Ungaria trebuie înzestrată cu o *nouă lege electorală*. În Austria această cestiune este la ordinea zilei. Maghiarii nu se vor pute sustrage de a se ocupa și ei de acestu problemă. Departe de noi ideea *votului universal*, astfel cum îl înțeleg democrații socialiști. Ceea ce voim, este o lege electorală, prin care *diferitele naționalități* și interesele diferitelor clase ale acestor naționalități se pot găsi *espruniune lor*. Este d'eu indicat, ca toate poporele, cari sunt

vătămăte în drepturile lor electorale, să formuleze un proiect în acestu sens, și să-l supună de-adreptul *Coronei*.

Elaboratul propus nu se va atinge de *ideea actuală de stat*, astfel cum o înțeleg Maghiarii; el trebuie să așeze *principiul*, că *toțe națiunile se vor bucura de drepturi electorale egale*. Opiniunea publică în Austria, precum și în Germania, trebuie câștigată în folosul acestei idei; asemenea trebuie dobândit *sprinjul Curtii împăresc* din Viena.

Odată deputații Românilor, ai Rutenilor, ai Slovacilor, ai Croaților, ai Serbilor și a Germanilor intrați în camera deputaților dela Budapesta, toate celelalte cestiuni se vor regula dela *sine și fără sguđuituri*. Imperiul german nu va pute să nu susțină această încercare, căci aici este vorba de cestiunea cea de căpetenie a viitorului, s'anume, de a se ști, dacă poporul german va pute păstra *funcțiunea sa de arbitru* între poporele Europei de mijloc, ori dacă el trebuie să o cedeze Rusiei.

Din Camera română.

Discuțiune privitoare la cestiunea română.

Discursul d-lui Take Ionescu.

D. Take Ionescu... Și acum să-mi dați voie să mă ocup de cel-altu element, care a *turburat*, — și d'eu dinaintu *turburată*, — desbaterea noastră, și care a transformat și discuțiunea pacnică și liniștită a adresei într'o discuțiune alu cărei subiect este atât de înalt, în câtu cred, că nu este nicădată unu dintre noi, care atingându-l, să nu fi regretat, că mintea lui nu este la înălțimea cestiunei.

Ați adus în Parlament cestiunea Românilor din Ungaria, și înainte de a cerceta, ce ați voit, — în ori-ce casu eu am convingerea adencă, că rău ați făcut, — dați-mi voie să întreb: ați mai vădit unu precedent în această privință?

Vădăți vr'unu parlamentu ocupându-se cu cestiuni de această natură? Și când vorbescu din D-vostre nu mă ocup de deputații tineri, cum este: D. Balșu, D. Grădistanu, cari d'eu sunt făcuți din stofa, din care se facu omenii de stat, n'au avut încă ocaziunea să se d'eu pe aceste bănci, unde se pricepe *responsunderă situațiunei*; d'eu discută, d'eu aci, cu D-vostre, cari n'au putut vorbi cu o ardore juvenilă, căci știți, că o asemenea ardore la ore-care v'rstă se chiamă a doua tinerețe, și a doua tinerețe nu trebuie să sosescă nicădată la constituțiile sănătoșe.

Și atunci întreb: În ce parte ați vădit discutându-se o cestiune de așa natură?

Cunoscu multe neamuri, cari sunt împărțite în mai multe state politice, cunoscu multe n'eamuri, cari suferu; nu cunoscu, însă, vr'unu parlamentu al unu statu ore-care, în care să se fi discutat o s'etămână d'a rândulu situațiunea fraților din altă parte. Nu cunoscu să se fi discutat la Berlin cestiunea Germanilor din provinciile Baltice, a căror vechi universitate din Dorpat a fost desnaționalizată. Nu știu, ca la Paris să se fi discutat cestiunea Francuzilor din Canada s'eu

Lorena, nici la Roma în parlamentul italian să se fi discutat cestiunea Italianilor din Corsica, din Nizza, bordeiul lui Garibaldi, din Trentin s'eu Trieste.

D. Em. Porumbaru: Cestiunea Cretei în parlamentul grecescu.

D. Take Ionescu, *ministru cultelor și instrucțiunei publice*: Rogu pe D. Porumbaru, când ne aduce exemplul din statele, cu cari trebuie să ne comparăm, să nu ne dea de exemplu parlamentul grecescu. (Aplause). Căci fără să fiu r'utaciosu, cu unu stat, cu care trebuie să fim în bune relațiuni, d'eu în parlamentul de acolo s'a spus, că, după cum s'a luptat Leonida cu cei 300 ai săi altă-dată, și a biruit, totu așa și acum, flota greacă, compusă din două trei vase poate să m'ergă să ia Tarigradul. Și se nu mai faceți comparațiunea și din altu punct de vedere, și anume: că dacă este unu stat în Europa, care poate să își plătească toate fantasile, este, de sigur, statul grecescu, pe care nu-l amenință nimeni, absolutu nimeni, și pe care-l apără frumoșele tragedii ale lui Sofocle, Iliada lui Omer și Ruinele Pantheonului.

Diceam, D-lor, că nu cunoscu nicădată unu exemplu de o asemenea discuțiune. Mă înșelam! Este unu, și D. Porumbaru putea să mă intrerupă cu acesta; d'eu i răspund cu dicetorea fostului s'eu șefu, astăzi decedat: *Comparaison n'est pas raison*.

În senatul dela Washington s'a discutat cestiunea Irlandezilor din Irlanda și s'au depus moțiuni chiar, cari, ce este drept, nu s'au votat. D'eu despre Statele-Unite s'a putut spune, că se învecinescu la răsăritu cu Oceanul, la apusul cu Oceanul, la Nordu cu Aurora-Boreală și la Sudu cu atâtea țări, câte va voi să cucerescă. Nu pot să d'eu același lucru și despre țera românească; nu credu să o potu dice câtu voi trăi, deși aș dori-o.

Cum, d'eu, voiți să credem, că atunci când ați adus această cestiune, ați făcut-o, puru și simplu, ca să dați date statistice s'eu să arătați simpatii? Nu a fost nimeni care să aibă o idee atât de josă despre poporul românesc, încatu să se îndoiască, că în inimele Românilor din Regatu nu sunt simpatii pentru România din toate statele, să credă că este nevoie de o dovadă parlamentară, reținută de stenograff și trecută la Monitoru, ca să afle, că România din regatu au simpatii pentru România de aiurea. V'au făcutu o prea slabă idee de stima și respectul, pe care neamul românescu îl inspiră pretutinden!

Și pentru că ați vorbit de cestiunea Românilor din Ungaria, ca și cum ar data dela 1885, s'eu dela 1883, s'eu dela 1888, dați-mi voie să vă spun, că cestiunea această este mai vechiă, atât de vechiă, ca și existența poporului românescu.

Întrebatu-v'au d-vostre, dacă nu este ceva caracteristic în modul în care a fost zămislitu acestu neam, și dacă în istoria lui de veacuri el n'a suferit consecințele acestui fapt caracteristic? N'eamul românescu, d-lor, nu s'a desvoltat și nu s'a născut, ca toate celelalte n'eamuri. El a fost creațiunea unui mare împărat, a unui om de geniu, ca să răspundă la o nevoie strategică. De aceea neamul românescu nu se întinde, ca celelalte n'eamuri, pe cele două maluri ale unui riu, mărginit între două lanțuri de munți, el se află călare pe unu șir de munți, ca o sentinelă gata să lovoscă și în dreapta și în stânga. De aceea și acestu neam românescu este despărțit prin culmele Carpa-

Acesta se află în marginea regiunii lemnului, susu la obârșia Bârsei groșetului, tocmai în punctul unde se întînesc în linia de despărțirea apelor munții: *Văcarea mare*, *Ilărescul* și *Comeșul*, precum și muntele *Luțele*, ce este de-asupra peste ceilalți, afară din regiunea lemnului. Am căutat unu locu mai de adăpost, în partea de cătră Bârșa groșetului, unde n'am și aședat corturile.

După aședarea corturilor, am făcutu vre-o 3 colibi acoperite cu scôrță și așternute cu cetină de brad. Mulți dintre lucrătorii și servitorii, cari au adus bagajulu, au sositu numai cătră s'era, er o parte mare dintre lucrători nici nu au venit în acea d'eu aci, ci au rămasu îndărăt, unde era să se continue lucrul.

În ziua următoare, 9 Iulie, s'a începutu lucrul din nou și continuându-se bărbătescu, Marș s'era în 10 Iulie amu înaintat cu marcarea până sub V'erful Ilărescului. În 11 Iulie, fiindu s'erbătorea S. S. Apostoli Petru și Pavelu, ne-au cercetat aci vr'o câțiva fruntași din comuna Z'ernesc, între cari Dr. Iancu Meșianu, carele era și proprietarul muntelui Ilăresculu, și

Martin Kopony, proprietarul fabricii de hărtie din Z'ernesc, cu contabilul s'eu Ioan Gogonea.

În astă d'eu n'am lucrat. Am cercetat însă cu oșpeții veniți locurile din împrejurime. Unii din lucrătorii noștri au coboritu prin pădure la Bârșă, spre a v'na și a prinde păstrăvi, er vr'o câțiva din dorobanții români au coboritu pe cealaltă costă a muntelui, josu la Dâmbovița, spre a prinde păstrăvi, de cari atât în Bârșă, câtu și în Dâmbovița, se află în număr mare. Au și adus dorobanții păstrăvi și alți pești, d'eu ceialalți n'au adus nici pești, nici v'natu.

Noi, membrii comisiunei, după ce și la Tămașulu mare cercetaseră stăna de acolo, am eșit ărași la v'erful Ilărescului, de unde coborându în josu, pe costă muntelui Comeșul de cătră Dâmbovița, ne-am dusu la stăna din Comeșu, ce era în marginea de susu a pădurei. Era tocmai la mulsul oilor, de amiez, când am ajunsu noi aci. Spre marea noastră surprindere v'edurăm, că la această stăna nu m'geau oile numai bărbați ciobani, ci erau și vr'o patru femei încă tinere, în cea mai

bună etate, care încă se ocupau cu mulsul. Patru cărduri, f'ă-care de câte 400—600 de oi, s'au m'natu aci la mulsu.

După ce s'a finit mulsul, am întreatu pe unu dintre stăpanii țirlei, cum de aci sunt și femeile la stăna? Elu ne răspunde:

Noi suntem economi de vite din comuna Poiana, în comitatul Sibiuului. Comuna noastră are unu teritoriu foarte micu, așa că locuitorii nu se pot ocupa cu cultivarea pământului și n'au nici alte meserii. Cea mai mare parte, ba se poate dice mai toți locuitorii, se ocupă cu economia de vite, atât prin munții noștri, câtu și cu deosebire în munții României, unii mergu apoi și la câmpu în România. Ast-feliu și femeile noastre, ca băcițe ne ajută la lucrul economiei de vite, vinu cu noi mai peste totu locul, în câmpu, pe șes și în munți, și ne facu foarte mari servicii. Fiindu ele și dela natură mai curățele și mai îndemănate la manipularea lăptăriei și pregătirea cașului și a brânzei, precum și chivernisirea celorlalte pregătite, toate le fac mai bine și mai cu folos decât bărbații. — Etă așa suntem, așa trăim noi; lu-

crămă la oaltă cu femeile noastre la economia de vite!

Apoi ne invită în stăna să vedem și arangiamentul internu. Am urmatu invitații și am intrat cu toți în stăna, unde îndată am fostu îmbrățiși cu lapte dulce pros-p'et, încă caldu, mulsu numai atunci.

În stăna toate erau bine aședate și în ordine. Laptele, cașul, branza, urda, jintă, zărul și cocârța; toate erau puse la locul lor în vase și pe polițe curate, bine grijite și în continuu aerisate. Apoi arătându-ne stăpanul țirlei mai de aproape cașul și urda, observă, că ei au branză foarte bună, de-ore-ce băcițele lor nu smântănesc laptele, pe când la cele mai multe stăne mai întâiu se ia smântăna de pe lapte și numai după aceea îi dau chiag și facu din elu caș și branză. Ce e drept, am și aflatu în toate privințele o deosebire foarte mare între stăna această manipulată de băcițe și între cea din Tămașulu mare, condusă și manipulată numai de bărbați.

(Va urma.)

ților în două trunchiuri. În acest fapt stă, poate, secretul discuțiilor noastre de azi. Nu de ieri, nu de alaltăieri, nu de 100 de ani Români au trăit uniți sufletește și despărțiți politicesc; în totdeauna, afară de rare momente — în totuși cazul dela căderea imperiului bulgaro-român, — granița politică a fost creștetele Carpaților, însă nici-o dată n'a fost și granița națională între Români de dincolo și între Români de dincoace.

Vięta unora s'a întregită prin vieța celorlalți, și când la Nord, când la mędă-đi de Carpați a ars mai viuă făcăra romănismului. De două-ori, la întemeierea principatelor și la renascerea literară, făcăra romănismului a fost ținută de Romăni de dincolo, și în alte epoci ea a fost aprinsă aci, aci unde este, ori-ocă aș dice, cheia romănismului.

Și atunci, ca să spunęți unu lucru așa de simplu și cunoscut de toți, ca să spunęți, că neamul romănesc, despărțit politicesc, sufletesc a rămas intact, ca să spunęți, că el, pe cele două laturi ale Carpaților, a fost și este în luptă cu alte neamuri, ca să spunęți acestea d-vóstrę, ómeni politici, aș luatú cuvęntul la Adresă și aș introdusú precedente necunoscute în alte parlamente, afară de Grecia! (Aplause)

Și decă nu este acęsta, — și nu póte fi acęsta, — vę întrebú: Ce v'a speriatú? Ce v'a făcutú să veniți să vorbiți? Cereți camerei să facă, ce? Unu lucru rőu, unu lucru nefolositor, sęu unu lucru umilitor? Căci decă cereți Romăniei pur și simplu să spună, că are simpatii, atunci nu vedeți, că ne-amú desprețui pe noi, decă amú crede, că lumea avea nevoia să i-o spunemú! Decă cereți să tragemú sabia, vę înșelați și mai rőu! Er decă cereți Romăniei să se plângă Europei civilizate, atunci voi spune: Primescú din partea lunei pentru statul meu sentimentul stimei, atunci când sciu să fiu corectú, primescú sentimentul temerei, decă suntú destul de tare, ca să-lu inspirú, nu voiu însę mila nimęnui, pentru-că mila se dá gălgioșilor și neputincioșilor. (Aplause)

Dér ce v'a speriatú? Este mai în pericolú astăzi ideia romănismului, decătu altă-datá? Aș vedutú scđđendú ideia romănismului în vr'unu colț de pământ, pentru-ca d-vóstrę să vę alarmați și să propuneți parlamentului o politică de desnădęduire, care să pună în pericolú ceea ce are, pentru ce ar vrę să capete? Unde aș vedutú scđđendú ideia romănismului?

Mi întorcú ochii pretutindení, studiezú istoria și nu o vedú. Am vedutú Romăni copleșiți în regatul acesta de influența slavonă, care ne întunecase chiar limba, care a împiedecatú și întârziatú începutul literaturii noastre, și nęmul romănesc s'a scuturatú de acęstă influență, și și-a păstratú limba și este pe cale de a-și crea o cultură romănescă. Am vedutú lupta în Balcani cu elenismul și n'amú peritú; a fostú neamul romănesc de peste Carpați în luptă cu Maghiarii, și n'a datú înapoi; a fostú altă-datá în lupte de persecuții religioase și totú n'a datú înapoi. Cu tóte că nu avea nici căpetenie, nici școle, nici literatură, nęmul romănesc a rămasú în picioare! Dér mai multú decătu atátú, au fostú altă-datá încercări de desnaționalizarea Romănilor de dincolo multú mai meșteșugite, ca cele de astăzi, și totuși ele s'au spulberatú de stánca romănismului. Din potrivă nimicú nu s'a încercatú contra Romănilor, care se nu iasă la sfęșitú spre folosul lorú.

Vę aduceți aminte, când a venitú calvinismul în Transilvania, s'au făcutú încercări să trecă pe Transilvăneni la calvinism; conversiunea n'a reușitú, dér a avutú unu rezultatú, și rezultatul a fostú, că atunci pentru întâia órá s'au tipăritú cărți romănesci și Romăni au începutú să citęscă romănesc!

A venitú apoi propaganda catolică, atunci s'au luatú copii de Romăni și s'au trimesú la Roma, pentru ca să facă studii totú teologice, și când s'au întorsú ei, s'au întorsú apostoli, dér nu apostoli ai romănismului, ci apostoli ai romănismului. (Aplause). Când atáta căđut a acestú neamú, pentru ca să-lu credeți atátú de slabú, încátú să ne cereți nouę să facemú o politică de durere: acęci în loc de a face o politică bărbătescă, să facemú o politică femeiască?

Da, a fostú unu momentú, în care Romăni de dincolo au fostú în pericolú, multú mai în pericolú, decătu astăzi; regretú, că nu vę cunoșceți istoria!

SCIRILE ĐILEI.

— 13 (25) Ianuarie.

† Dr. Aurel Maniu. Eri sérá, după încheierea fóiei, primirám intristătórea scire telegrafică, că Dr. Aurel Maniu, no-

tarú publicú r. în Oravița, nu mai este între cei vii. Elú a rőposatú eri, lăsândú în adęncú doliu pe toți căți l'au cunoscutú. A. Maniu a fostú unu sprijinitorú călduros alú causei noastre culturale; elú era membru alú mai multor societăți naționale de ale noastre, dér cu deosebire „Asociațiunea transilvană pentru literatura romăna și cultura poporului romănu“ a perđutú în elú unu mare sprijinitorú alú sęu. Seimú, că în nobilul sęu dorú de-a da unu avęntú mai puternicú școlei de fetițe cu internatú a Asociațiunei, elú împărția dela sine în fiă-care anú câte patru stipendii de câte 50 fl. pentru elevete interne ale acelei școle. Prin aceste și alte asemenea generóse fapte ale sale, rőposatul a căștigatú stima și simpatia Romănilor. Filiala „Albinei“ din Brașovú, alú căreia membru în direcțiune a fostú decedatulú, a arboratú în amintirea lui stindardú de doliu.

Procese de presă. Cetimú în „Tribuna“, că alaltăieri s'a începutú la tribunalul din Sibiu instrucțiunea cu „aderenții Replicei“, acęci de acei, cari au publicatú în numitulú điarú declarațiuni de aderență pentru osęndiții în procesul „Replicei“. — Totú în „Tribuna“ cetimú, că ieri au fostú citați la judele instructorú din Sibiu domni Andrei Balteșú, ca fostú redactorú responsabil, și I. Popa Necșá, ca editorú-proprietarú, pentru a li-se anunța, că procuratura din Clușiu a intentatú éráși douę procese „Tribunei“: unul pentru poesia „Mihaiu Vitezulú“, publicatá în numărul dela 28 Augustú (9 Septevre).

Din cerculú Ormenișului de Câmpia ni-se scrie: Cu începutul acestui anú s'au făcutú în cerculú nostru unele schimbări în personalulú administrației: fislogăbirulú Sándor Imre și-a datú dimisia și s'a retrasú la moșia sa din Desmirú, ér loculú lui îlú va ocupa neaoșulú „Maghiarú“ Münstermann, care nu scie mai nimicú romănesc. Solgăbirulú este unu Maghiarú din Clușiu, care asemenea nu scie romănesc. Astfelú poporațiunea din acęstú cercú, care este aprópe exclusivú romăna, va fi judecatá în viitorú după tălcuirea scriitorului, care încă este Maghiarú. Acęsta este „imbunătățirea“ administrației, promisă de d-lú ministru Hieronymi. — Curatú, ca pe timpul fanariilor!

Edmund Fitzmaurice despre Unguri. Điarulú „Independance Belge“ publică o convorbire, ce-a avutú unu Romănu (cu lordul Edmund Fitzmaurice, fostú ministru de esterne în alú treilea cabinetú Gladstone. Bărbatul de statú englesú condamnă politica violentă și órbă a Ungurilor contra Romănilor din Transilvania și Ungaria, și speră, că Maghiarii vorú renunța la ea în interesulú libertății și pentru conservarea păcei și a însu-și regatului Sf. Stefanú.

Sěrbi și politica bisericescă. Din incidentulú marelú Congresú alú catolicilor în Budapesta, fóia sęrbescă „Branik“ provóca pe Sěrbi, să ia poziția contra politicei bisericescú a guvernului, și asemenea catolicilor să se întrunęscă și ei într'unu Congresú de protestare sęrbesc. Decă catolicii au pututú face acęsta, dice „Branik“, de ce se n'o póta face și Sěrbi într'o adunare, la care să ia parte poporulú întregú, începândú dela patriarhú și episcopi până la cei mai de josú credincioși sěrbi.

Mięșorarea armatei italiene. În cercurile financiare din Roma ciroulá de câteva đile șgomotulú, că regele Umberto, avęndú în vedere situațiunea precară a finanțelorú statului, a decisu să mięșoreze numărulú armatei. Se dice chiar, că în privința acęsta s'a trimisú o notá de cătrá ambasadorulú Nigra, ministrului de esterne austro-ungarú, contelui Kalnoky la Viena.

Impęratulú Wilhelm și prințulú Bis-

marck. „Correspondența din Hamburg“ aflá din Fridrichsruhe, că adjutantulú imperialú, d-lú de Moltke, a sositú acolo eri la 12 și a remisú prințulú de Bismarck o scrisore autografă a împęratului, care lú felicită, că a intratú în convalescență în urma unui atacú de influență, și îi trimite sticle cu vinú vechiu. „Norddeutsche Zeitung“ dice, că se póte admite, ca d-lú de Moltke să fi venitú la Fridrichsruhe din propria inițiativă a împęratului. După „Gazeta din Colonia“ prințulú de Bismarck a rės-punsú pentru a mulțumi și a adăogátú, că se va presenta împęratului la Berlinú îndatá după aniversarea nascerei Majestății Sale. D-lú de Moltke a însoțitú după prânđú pe principele de Bismarck în plimbarea lui și a prânđitú cu prințulú. E vorba, că Bismarck s'a împęcatú cu împęratulú Wilhelm.

I. turburările din Sicilia. Din Pisa se telegrafiază, că brutarii și birjarii s'au pusú în grevă. Cavaleria trimesă pentru a împraștia imbulzelile de ómeni, a fostú primită cu pietri. S'au făcutú 4 arestări. Guvernulú a dispus a se trimite din Florența întăriri de trupe în localitățile vecine din Pisa.

Grațierea lui Vaillant. Unele điare din Parisú, cari pretindú a fi bine informate, anunță, ca lucru sigurú, grațierea anarchistului Vaillant de cătrá președintele Carnot. Vaillant va fi dusú în Noua Caledoniá.

O bombă în Parisú. În nóptea de Sábătă s'a găsitú o bombă esplosibilă pe scara intrării principale a magazinelor Printemps. În momentul, când pompierulú de serviciu a descoperitú, fitilulú era stinsú. S'a constatatú la laboratorulú comunálú, că acęstă bombă este analógă cu a lui Vaillant, umplutá cu prafú de pușcă, cloratú și cuie.

Producțiuni și petreceri.

Sub-comitetulú Reuniunii femeilorú romăne pentru ajutorarea vęduvelorú sęrace din Brașovú și Săcele, cu concursulú unor studenți din Brașovú, va arangia Sábătă în 15 (27) Ianuarie c. o petrecere declamatorică-musală, ce se va dá în sala Hotelului „Sóre“ din Satulungú. Inceputulú la 7 óre sęra. Prețulú intrării după bunăvoință. Ofertele marininoșe se vorú cuita pe cale điaristică.

Programú: 1) Intre pétra Detunata, (corú); 2) Declamațiune; 3) Rugăciune, (duetú); 4) a) Furtuna, b) Musicanții din Praga (corú); 5) Declamațiune; 6) Solo; 7) Érna (corú); 8) Marșulú cântărețilorú (corú).

Casina Romăna din Beiușú va arangia în favorulú Bibliotecii sale unu balú, ce se va ținé la 3 Februarie n. c. în sala „Ospętăriei Opidane“ de-acolo. Prețulú de intrare: Pentru persóná: 1 fl., pentru familiá după placú. Inceputulú la 8 óre sęra. Ofertele marininoșe și suprasolvirile se cuitéză pe cale điaristică.

Ajutorú pentru școlele din Blașiu.

(Fine).

Totú în Teușú a colectatú și Efremlú Rațú propriet., dela: Efremlú Rațú 10 fl.; Ștefanú Crișanú 5 fl.; Achimú Rațú 1 fl.; Pavelú Popú 1 fl.; Ștefanú Belanú 1 fl.; Iacobú Popa 1 fl.; Gligorú Belanú 1 fl.; Iacobú Lucaciu 1 fl.; Ionú Becicherechi 2 fl.; Ștefanú Rațú 1 fl.; Maria Rațú vęduv 1 fl.; Popa Darie 1 fl.; Lucaciu Iacobú 1. Ionú 50 cr.; Ionú Sava din Cetea 1 fl.; Rațú Iacobú 1 fl.; Lucaciu Ionú 1 fl.; Gavrilá Rațú 2 fl.; Efremlú Crișanú 50 cr.; Munteanú Ionú 50 cr.; Ionú Duna 1 fl.; Simionú Munteanú 1 fl.; Emiliu Cuciu 50 cr.; Demetriu Marcu 1 fl.; Teodorú Lucaciu 50 cr.; Iacobú Teușanú 1 fl.; Ionú Costea 1 fl.; Georgiu Staná 1 fl.; Vasilie Rațú 2 fl.; Cosma Popa 1 fl.; Gregoriu Munteanú 2 fl.; Georgiu Munteanú 1 fl.; Ionú Teușanú 2 fl.; Zahariá Lucaciu 1 fl.; Va-

silie Lucaciu 1 fl.; Nicolau Bretoiu 1 fl.; Moldovanú Ionú 1 fl.; Popa Mihailá 50 cr.; Iacobú Balanú 50 cr.; George Munteanú 1 fl.; Popa Ștefanú 1 fl.; Repede Poantia 50 cr.; Iacobú Popa 1 fl.; Trifanú Poantia 50 cr.; I. Munteanú 1. Achimú 1 fl.; Ionú Popú 40 cr.; Alimpiu Barbú și Traianú Barbú 1 fl.; D. Gaború 1 fl.; Iulianú Popú 1 fl.; Lazarú Teodorú 50 cr.; Loginú Crișanú 50 cr.; Munteanú Ionú a Mării 50 cr.; Augustinú Faurú 50 cr.; Ionú Radu 50 cr.; Fondulú grănițarescú din Teușú 100 fl. Suma totalá 163 fl. 90 cr.

Basilii Vasú, parochú gr. cat. în Arpașulú inf., a colect. dela: Poporulú gr. cat. din Arpașulú inf. 3 fl. 24 cr.; Basilii Vasú 1 fl.; Ionú Șerbu primarú 50 cr.; Leonú Vasú invęțat. 50 cr. Suma totalá 5 fl. 24 cr.

În comuna Tănni s'a colectatú dela: Alesandru Pétruța 1 fl.; Teofilú Bentia 50 cr.; Ionú Migia Părau 25 cr.; Vasilie Gărleța 25 cr.; Alexa Tarnu 25 cr.; Tóderú Tutelea 25 cr.; Vasilie Păculea Sandu 25 cr.; Vasilica Pușca Nuțu 25 cr.; Ionú Busoiu 25 cr.; Isailú Gărleța 25 cr.; Artonú Gligorú 25 cr.; Ignatú Pușcă 25 cr.; Ionú Mihaiu Lóderná 25 cr.; Ionú Păculea, crisnicú 50 cr.; Ionú Șurtea 20 cr.; Nistorú Tutelea invęț. 50 cr.; Ionú Trifu 1 fl. Suma 6 fl. 45 cr. Alimpiu Costea, preotú în Sântámăria 2 fl.; Dr. Vasiliu Hosu prof. în Blașiu 50 fl.

Suma totalá 3199. fl. 71 cr.

Sciri telegrafice.

Belgradú, 24 Ianuarie. Ađi ministerulú Simic s'a prezentatú în Scupștiná și a espusú programulú sęu, declarândú, că stá afară de partide și apelândú la sprijinulú tuturorú partidelorú. Radicalii au atacatú noulú cabinetú cu vehemență și se produse o scenă din cele mai șgomotóse și turbulente. Peședintele cabinetului presentá în mijl culú șgomotului asurđitorú decretulú de amânare a Scupștinei și președintele declará, apoi sesiunea de închisá.

Berlinú, 25 Ianuarie, Principele Bismarck va sosi aici Vineri. Va fi primitú în palatulú regalú.

Literatură.

A apărutú

Lumea Ilustrată, broșura 7 (Nr. 13 și 14) din anulú alú II, cu următorulú sumarú: Textú: La mulți ani, poesiá de D. Nanu; Incá unu anú, sonetú de Iuliu I. Roșca; A mea este rėsbnarea, romanú de Hall Taine (urm.); Hóța, novelá de Georges Ohnet; Onóre și datoriá, rom. de Alphonse de Launay (urm.); Mihnea celú rőu, dramă în trei acte, de N. Țincu, (urm. și sfărșitú); Nádragii, anecdotá populará de Th. D. Speranță; După drógá, poesiá de Gh. din Moldova; Ceremoniile din vechime la Bobotézá, de V. A. Urechia; Comóra casei și a familiei, (conservarea merelorú, merele sęu perele degerate, decă voimú să ferimú vasele sęu fáfuriile de furnic, spre a scóte petele de mere, persic și aburi); Din Șomcuta-mare; Érna, poesiá de Alexe Anastasiu; În cimitirulú satului, poesiá de A. Steuerman; Amintirile cernite, poesiá de Paulina Genoneanu; Anecdote, (Martirulú, Clientulú, la Tribunalulú, la judecătória, doctoriá la loculú ei); Felurimí, Inteligența animalelorú. Ilustrațiuni: Suplimentú: La mulți ani; 1) Incá unu anú; 2) Flora, tablou de Barzaghí; 3) Liniște întreruptá, tablou de Grashey; 4) Ișgoniș, tablou de Ernestine Friedrichsen; 5) La mulți ani, tablou de Fr. Defregger; 6) Biserica din Șomcuta-mare; Alú doilea suplimentú: Auzulú, tablou de R. Rössler; Alú treilea suplimentú: Elisabeta Clayopcle índeamná pe tatálú sęu, Olivier Cromwell, sę nu primęscă coróna regalá, tablou de I. Schrader.

Revista „Lumea Ilustrată“ și-a căștigatú multá simpatia la publiculú nostru cetitorú prin numărulú sęu de Crăciunú; acuma vedemú, că și de Anulú Nou, „Lumea Ilustrată“ a apărutú în numărú specialú cu unu textú din cele mai variate și cu ilustrații din cele mai elegante.

A apărut piesa musicală „Vino lele!“ pentru cor bărbătesc, de I. Vidu. Prețul 30 cr. Comandă a se adresa la autorii în Ludoșu.

In editura librăriei N. Ciurcu din Brașov a apărut: „Elemente din Constituția patriei“, seu drepturile și datorile cetățenesci pentru școlile populare române, de Vasile Goldiș, profesor. Tiparul tipografiei A. Mureșianu, Brașov. Prețul 20 cr. seu 40 banii.

Călindarul Plugarului pe anul comun 1894. Editura tipografiei A. Mureșianu. Anul II. Brașov, 1893. — Acestu călindaru, redigiatu de colaboratorulu nostru economicu, d-lu Ioană Georgescu, conține afară de anunțuri 110 pag. form. mare 8°. Pe fața întâiu, ca ilustrațiune, se află o casă țărănească și dinaintea ei un plugu cu doi boi arându. In textu se mai află portretulu lui Iacobu Mureșianu, împreună cu câte-va notițe biografice; apoi o frumoasă ilustrațiune, care reprezintă pe Iancu Jianulu cu drăguța lui Ileana (din colecțiunea poporală română „Biblioteca istorică“, ce apare in editura librăriei Ciurcu din Brașov).

Călindarul acesta se poate cumpăra

dela tipografia A. Mureșianu in Brașov, dela librăria Ciurcu in Brașov, pe lângă prețulu de 25 cr., cu porto cu totu 30 ruceri. Se potu comanda cu abonamentulu acestei foi.

Schițe, de I. C. Panțu. (In plasă; In Baltă; Cale grea; La Căde; La cărciuma lui Tiriplicu.) O broșură formatu micu de 112 pag. Se potu procura la librăria N. I. Ciurcu, Brașov, cu 30 cr.

Logofetulu Matei, novelă de I. C. Panțu, formatu mare 105 pagine. Costă 40 cr.

Linistea Casei, romanu de I. C. Panțu, formatu mare 203 pagine. Costă 60 cr.

In Editura librăriei N. Ciurcu, din Brașov, a apărut: „Călătoria lui Stanley prin Africa centrală“ (1874—1877) povestită cu deosebire pentru tinerime de Roth. Traducere de Andreiu Bărseanu, profesor in Brașov. Ediția a doua. Cu portretulu lui Stanley, alte optu ilustrațiuni și o chartă. Tiparul tipografiei „A. Mureșianu“ Brașov. Form. 8° de 204 pag. Prețulu 50 cr. — Istorisirea renumitei călătorii a lui Stanley prin Africa centrală, multe și pățanii, ce le-a avut in atingerile lui cu selba-

ticii, oferu pentru ori-cine o lectură nu numai de totu plăcută și interesantă, dăr in același timp și foarte instructivă și folositoare; mai alesu pentru tinerime e recunoscută această carte, ca una din cele mai bune și mai alese lecturi.

„Elena“, cunoscutulu romanu de Dimitrie Bolintineanu, ediție nouă, împărțită, in două volume, cuprinzându in totalu 312 pag., cu mai multe ilustrațiuni in textu. Prețulu ambeloru volume 4 lei. De vânzare la editura diarului „Universulu“ din București (Strada Brezoianu), se potu însă procura și dela librăria Ciurcu din Brașov cu prețulu de 2 fl.

Darwin și darwinismu, conferință de Z. C. Arbure. O broșură de 28 pag., apărută in tipografia „Toma Basilescu“ din București (Bulevardulu Elisabeta 111).

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Ianuarie 1893.

Table with 2 columns: Instrument/Type and Price. Includes Renta ung. de auru 4%, Renta de corone ung. 4%, Inpr. caș. fer. ung. in aur 4 1/2%, Oblig. de ost. I. emis, Bonuri rurale ungare.

Table with 2 columns: Instrument/Type and Price. Includes croate-slavone, Lemprum. ung. cu premii, Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin, Renta de hârtie austr., Losuri diu 1860, Acții de ale Băucei austro-ungar.

Cursulu pieței Brașov.

Din 25 Ianuarie 1893.

Table with 3 columns: Instrument/Type, Price, and another Price. Includes Bancnote rom. Cump., Argintu român., Napoleon-d'ori, Galbeni, Ruble rusești, Mărci germane, Lire turcești, Scris. foc. „Albina“.

Proprietaru: Dr. Aurel Mureșianu. Redactoru responsabilu: Gregoriu Maior.

PILULELE pentru CURĂȚIREA SÂNGELUI

mai nainte numite „PILULELE UNIVERSALE“ ale lui

I. PSERHOFER

merită cu totu dreptulu numirea din urmă, deore-ce in faptă suntu foarte multe bôle, la cari aceste pilule au probatü efectulu lorü escelentü.

De mai multe decenii suntu aceste pilule lăpitate și puține familii se vorü afla la cari arü lipsi o mică proviziune din acestu medicamentu de casă escelentü.

S'au recomandatü și se recomandă de cătră multu medici aceste pilule ca medicamentu de casă, cu deosebire in contra tuturorü suferințelorü, ce provinü in urma relei mistuirü și constipații, precum: perturbarea in circulațiunea feriei, suferința de ficatü, slăbirea mațelorü, colica cu vânturi, congestiunea la creeri hămoroide (vina de aurü) și c. l.

Prin proprietatea lorü purificătoare de sânge au cu deosebire bunü efectü asupra anemiei și asupra bôlelorü de isvoröscü din această, precum: gălbănare, dureri de capü nervöse ș. a. m. Aceste pilule purificătoare de sânge lucrăzä așa de ușorü, încätü nu pricinöscü nici cele mai micu dureri și pentru aceea le potü tolosi și cele mai slăbite persoane chiar și copii fără nici o temere.

Aceste pilule purificătoare de sânge se prepară veritabile singuri numai in farmacia „zum gold. Reichsapfel“ a lui I. Pserhofer Singerstrasse Nr. 15 la Viena și costă o cutiă cu 15 pilule 21 cr. v. a. Un sul cu 6 cutii costă 1 fl. 5 cr., trimițându-se francatü cu rambursă 1 fl. 10 cr. Dacă se trimite suma banilorü înainte, costă un sul cu pilule 1 fl. 25 cr. inclusive francare, 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. Mai puținü de unü sulü nu se potü espeda.

N.B. In urma lăpțirii lorü celei marü, se imițeză aceste pilule sub diferite forme și numiri, de aceea se face rugarea a cere aune „Pilule purificătoare de sânge ale lui I. Pserhofer“ și numai acelea suntu veritabile, a cărorü instrucțiune pentru folosire este provădütă cu iscălitura I. Pserhofer, și cari portă pe capacul cutiei totü aceeași iscălitură in colöre roșü.

Dintre nenumerătele scrisori, prin cari consumeturü acestorü pilule mulțamesorü pentru redobândirea sănătății după cele mai varii și grele bôle, lasămu se urmeze aci puține numai, cu observarea, că ori-cine a întrebuințatü odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

Köln, 30 Aprilie 1893.

Stim. D-le Pserhofer! Binevoesce de a mi trimite 15 suluri din escelentele D-tale piluri pentru curățirea sângelui cu rambursă postală. Cu această ocazie Vă aducü mulțămiri mele pentru efectulu de minune alu pilurilorü D-tale.

Cu distinsă simă, Franz Pavlistik, Köln, Lindenthal.

Hrasche lângă Fiodnic 12 Sept. 1887.

Stim. D-le! A fostü voința lui D-deu că pilulele D-v. au ajunsü in mânilorü mele, și rezultatulu dela acestea il atribui D-v. Mă recisemü in patula de lenșia astfelü încätü nu mai puteam lucra și așü fi sigurü deja mortü, dacă nu m'ar fi scăpatü minunatele D-v. pilule. D-deu se vé binecuvintese de mii de ori. Am confiența, că pilulele D-v. mé vorü face de totü sănătoșă, așa precum a folositü și altora.

Theresia Kuific.

Wiener-Neustadt. 9 Dec. 1887.

Stim. D-le! In numele mătușei mele de 60 ani il exprimü cea mai călduröșă mulțămire. Dăusa a suferitü 5 ani de catarü la stomacü cronicü și de apă. Vięta i era unü chinü și se credea deja de perdütă. Prin înțempiere a căpatatü o

cutiă cu escelentele D-v. Pilule purificătoare de sânge, și după o întrebuințare mai îndelungată s'a vindecatü.

Cu distinsă stimă, Iosefa Weinzettel.

Eichengraberamt bei Gfühl, 27 Martie 1889.

Stim. D-le! Subsemnatulu se rogă a mai trimite 4 suluri cu pilulele D-v. in adevărü folositoare și escelente. Nu potü înțelăsa fără ca se vé exprimü recunoștința mea in privința valörei acestorü pilule, și le voi recomanda unde numai se va putü tuturorü suferințilorü. Vé autorisöz, ca această a mea mulțămită se o folosiți după placü și pe cale publică. Cu distinsă stimă Ignaz Hahn.

Gotschdorf bei K. hlbbach, Oestr. Schlesien, 8 Oct. 1888.

Stim. D-le! Vé rog a mi trimite unü sulü cu 6 cutii din pilulele D-v. universale purificătoare de sânge. Numai minunatelorü D-v. pilule am se mulțamescu, că am scăpatü de o suferința de stomacü, care m'a chinuitü 5 ani. Aceste pilule n'are se-mi lipsescă nici-odată și exprimü prin această mulțămirea mea cea mai călduröșă.

Cu cea mai mare stimă, Ana Zwicki.

Ca veritabile suntü a se privi numai acele pilule a cărorü instrucțiune este provădütă cu iscălitura I. PSERHOFER, și cari portă pe capaculu flă-cărei cutii totü aceeași iscălitură in colöre roșü.

Susamintitele specialități se află și in Budapesta la farmacistulu I. von Török, Königsgasse 12.